

© AVBS

Spuistroom aanpakken: welke oplossing past bij jouw bedrijf?

Er zijn meerdere redenen om bewust om te gaan met spuistroom. Maar hoe pak je dat op een doordachte manier aan? Het project S.O.Spuistroom reikt enkele hulpmiddelen aan.

*Ilse Delcour (PCS), Marijke Dierickx (PCS), Sophie Nawara (PSKW),
Els Berckmoes (PSKW), Lien Bosmans (PCH), An Decombel (Inagro)*

Spuistroom is algemeen voorkomend in de glastuinbouw. Per definitie is dit het overtollige voedingswater, afkomstig van de teelt van planten op groei-medium, dat niet langer in het teeltsysteem gebruikt wordt.

Stand van zaken

Een goed overzicht van het volume spuistroom dat je produceert en de samenstelling ervan is een eerste essentiële stap in de zoektocht naar

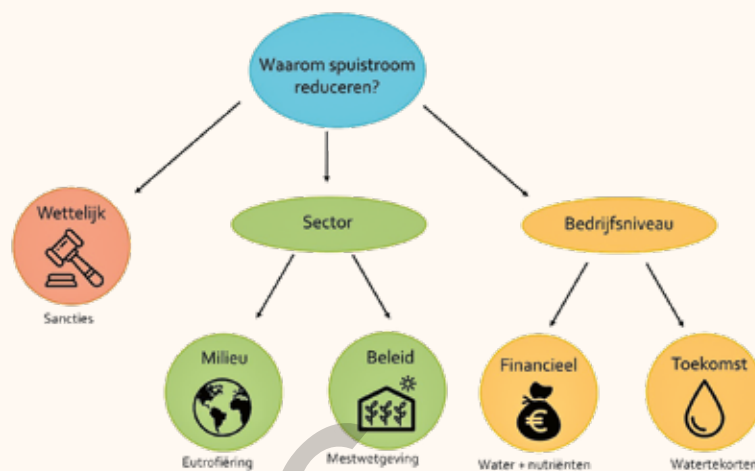
de beste oplossing voor jouw situatie.

In het demonstratieproject 'S.O.Spuistroom: Slim Omgaan met Spuistroom' werden naast een tiental groentebedrijven ook vijf sierteeltbedrijven opgevolgd door maandelijks een online enquête over hun spuistroomproductie in te vullen. Slechts twee van de vijf sierteeltbedrijven gaven aan dat ze spuistroom produceerden in de periode van april 2018 tot november 2019. Op het ene bedrijf

was dit te wijten aan een uitzonderlijke overbelasting van de opvangput ten gevolge van een probleem met de UV-ontsmetter. Het andere bedrijf had geen recirculatie (180 l/m² spuiproduktie, periode van april 2018 tot november 2019). In het eerste geval kwam dit neer op een verlies van ongeveer 20 g NO₃/ha terwijl dit bij het bedrijf zonder recirculatie opliep van 10 tot 323 kg NO₃/ha in de periode van april 2018 tot november 2019.

5 REDENEN OM BEWUST OM TE GAAN MET SPUISTROOM

- 1 UIT ZORG VOOR HET MILIEU**
eutrofiëring van oppervlaktewater en residuen van gewasbeschermingsmiddelen hebben negatieve gevolgen voor de biodiversiteit.
- 2 UIT BELANG VOOR DE SECTOR**
de beoordeling van erkenningsdossiers voor gewasbeschermingsmiddelen wordt beïnvloed door de evolutie van de waterkwaliteit. Het middelenaanbod neemt alsmat af en dit heeft een grote impact op onze sector.
- 3 UIT ECONOMISCH BELANG**
met je spuistroom gaan heel wat kostbare nutriënten en water verloren.
- 4 UIT TEELTTECHNISCH OOGPUNT**
je hebt water nodig om te kunnen telen, spuistroom kan mits zuivering een deeloplossing zijn om langdurige droogteperiodes door te komen.
- 5 UIT WETTELIJK OOGPUNT**
het wordt opgelegd door de wet en hieraan zijn sancties verbonden.

Een enquête bracht bij de start van het project de spuistroomproductie van 2015-2017 in kaart. Bij sierteeltbedrijven bleek de helft van de spuistroom afkomstig te zijn van drainwater en de andere helft van spoelwater. Uiteindelijk kwam de spuistroom bij de opgevolgde bedrijven vooral terecht in het oppervlaktewater. Ofwel werd dit afgezet op teeltgrond of grasland. Gedurende het project kwam er nog een zesde teler bij. Die kreeg spuistroom door het terugspoelen van filters. Het spoelwater van filters wordt al te vaak nog over het hoofd gezien als vorm van spuistroom. Wanneer het spoelwater van een filter in een bezinktank terecht komt, zou het toch nog gebruikt kunnen worden. In de praktijk wordt echter vaak gevreesd voor de aanwezigheid van infecties in dit water.

Wat is mijn spuistroom eigenlijk waard?

Eén van de redenen om in te zetten op spuistroomreductie is de waarde van spuistroom. Spuistroom dient op een milieukundig verantwoorde wijze afgevoerd te worden. In de meeste gevallen gaat dit gepaard met kosten, bijvoorbeeld wanneer een loonwerker de spuistroom uitrijdt, een erkende verwerker ingeschakeld wordt of op het bedrijf een verdeelsysteem wordt aangelegd. Daarnaast heeft spuistroom op zich ook nog een restwaarde. Niet alleen de aanwezige mest-

stoffen, maar ook het water heeft een financiële waarde. Hoe de waarde van de meststoffen en het water zich tot elkaar verhouden is zeer bedrijfsafhankelijk. De waarde aan meststoffen hangt nauw samen met de EC-waarde van de spuistroom. De kostprijs van het water is dan weer afhankelijk van het type uitgangswater (grondwater, hemelwater of leidingwater). Ook hemelwater wordt beschouwd want dit water is niet gratis. De aanleg van een bassin of vijver is hier een grote kost en is sterk afhankelijk van het bodemtype.

In het kader van dit project werd een rekenmodule ontwikkeld om de waarde van spuistroom te bepalen. Als voorbeeld nemen we een hypothetisch azaleabedrijf met een spuistroomproductie van 2400 m³/jaar (EC 1,1 mS/cm) en een hemelwateropvang van 5000 m³ bruto volume, waardoor de waterbehoefte van de teelt voor gemiddeld 92% kan ingevuld worden met hemelwater (met uitzondering van zeer droge jaren). De rekenmodule leert ons dat bij het gebruik van grondwater als secundaire waterbron de jaarlijks geproduceerde spuistroom een financiële waarde heeft van 1.966 euro. De waarde van de spuistroom wordt in dit geval voornamelijk bepaald door de erin aanwezige meststoffen. Bij het gebruik van leidingwater als secundaire waterbron, krijgt de jaarlijkse geproduceer-

de spuistroom volgens de module een veel hogere financiële waarde van 4.386 euro. De waarde van de spuistroom wordt in dit geval voornamelijk bepaald door de waarde van het leidingwater aanwezig in de spuistroom.

Welke oplossing werkt in mijn situatie?

Op de website <https://cvbb.be/so-spuistroom/> vind je de rekentool waarmee je voor jouw bedrijf kan berekenen hoeveel je spuistroom waard is. Neem deze waarde en de hoeveelheden spuistroom die jaarlijks geproduceerd worden bij de hand en reken eens uit hoeveel geld dit eigenlijk is. Met die cijfers in het achterhoofd kan je in de technologiefiches (die ook op de website te vinden zijn) zoeken naar een goede manier om met jouw spuistroom om te gaan. Kan je investeren in een vaste oplossing? Zo ja, in hoeveel jaar kan je dit terugverdiend hebben door geen water meer te spuien? Is de investeringskost te hoog, dan zijn er misschien mobiele oplossingen voor jouw bedrijf. Ben je overtuigd van de kwaliteit van het gezuiverde water, neem de sprong en bekijk of volledig recirculeren niet tot de mogelijkheden kan behoren. Het team helpt je hier graag bij. ■